

Raadscommissie Maatschappelijke Ontwikkeling

Portefeuillehouder: Pieter Kos

Van team: Team Jeugd

Adviseur: Denna Dijkstra

E-mail: d.dijkstra@denhelder.nl

Classificatie: **Openbaar**

Kenmerk: **2023-042386**

Begrotingswijziging: **Nee**

Onderwerp: Voorstel tot vaststellen van de Subsidieverordening peuteropvang en voorschoolse educatie Den Helder 2024

Publiekssamenvatting:

Het Rijks-onderwijsachterstandenbeleid (OAB) is erop gericht om alle in Nederland wonende kinderen, optimaal te laten profiteren van het nederlandse onderwijs. Voor- en voerschoolse educatie (VVE) is onderdeel van het OAB. Het doel is om peuters met een risico op een (taal-) achterstand, (mede) door hun herkomst, ook wel 'doelgroeppeuters' genoemd, beter voor te bereiden op de basisschool en er voor te zorgen dat kleuters zonder achterstand naar groep 3 kunnen. Kinderopvang biedt actief extra taal en ontwikkelingsondersteuning aan gedurende 16 uur per week, 960 uur in anderhalf jaar. De gemeente subsidieert ter ondersteuning hiervan deels de deelname van de peuters aan de peuteropvang. Het Rijk heeft afgelopen jaren het OAB een nieuw impuls gegeven om zoveel mogelijk peuters te bereiken. In de nieuwe helderse subsidieverordening worden deze maatregelen geïmplementeerd. Dit geeft Den Helder de kans om optimaal te voorzien in de behoefte aan extra (taal)ondersteuning aan peuters die dat door omstandigheden nodig hebben.

Geadviseerd besluit

1. de Subsidieverordening peuteropvang en voorschoolse educatie Den Helder 2024 vast te stellen;
2. de Subsidieregeling voorschoolse voorzieningen Den Helder 2019 in te trekken met als uitgangspunt het overgangsrecht zoals opgenomen in de Subsidieverordening peuteropvang en voorschoolse educatie Den Helder 2024 artikel 14.

Bijlagen

1. Subsidieverordening peuteropvang en voorschoolse educatie Den Helder 2024.pdf

Raadsvoorstel:

Aanleiding en context

Het Rijks-onderwijsachterstandenbeleid (OAB) is erop gericht om alle Nederlandse kinderen, ongeacht herkomst, optimaal te laten profiteren van het Nederlandse onderwijs. Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is onderdeel van het onderwijsachterstandenbeleid. Het Rijk heeft afgelopen jaren het OAB een nieuw impuls gegeven. In deze nieuwe heldere subsidieverordening worden deze maatregelen geïmplementeerd, opdat de subsidieverordening goed aansluit op het rijksbeleid en tegelijk de kwaliteit van het aanbod en het optimale bereik van de peuters ondersteunt.

Doelen en resultaten

- Peuteropvang en voorschoolse educatie zo toegankelijk mogelijk maken
- De gemeentelijke verordening sluit aan bij het rijks onderwijsachterstanden beleid

Kaders en omstandigheden

Wet primair onderwijs (WPO)

In de WPO staat dat de specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid een tegemoetkoming biedt in de kosten van de uitvoering van verplichtingen, zoals die zijn neergelegd in de artikelen 158, 159 en 160 van de WPO. Gemeenten hebben de plicht een hoogwaardig voorschools aanbod te hebben voor alle peuters (tussen 2,5 en 4 jaar) met een (risico op) onderwijsachterstand.

Nieuw Rijksbeleid

Per 2019 is vanuit het Rijk een nieuw impuls gegeven om het bereik van peuters te vergroten en de kwaliteit van het voorschoolse educatie aanbod te verbeteren. Drie instrumenten zijn hiervoor ingezet:

- Een nieuwe weging vanuit het CBS van doelgroeppeuters (met een risico op taalachterstand) en daarmee herverdeling van de OAB-gelden over de gemeenten
- Verruiming van het urenaanbod voorschoolse educatie van 10 naar 16 uur per week, zodat peuters in anderhalf jaar tijd 960 uur VVE-aanbod genieten (de 960 norm) (ingående 1 augustus 2020).
- Implementatie van extra inzet van HBO-geschoolde beleids-pedagogisch medewerkers (PBM-ers) in de opvang ter verbetering van de kwaliteit van het VVE-aanbod (ingående 1 januari 2022).

Interbestuurlijke Toezicht (ITB)

Het interbestuurlijk toezichtkader is van kracht met ingang van 1 januari 2023. Doel van het ITB is bij te dragen aan een veilige en goede ontwikkeling van alle kinderen door het Rijk. Middels het ITB wil het Rijk de gemeenten stimuleren om de doelen van de wet en de daaraan gekoppelde taken als uitgangspunt te nemen in hun beleid en de uitvoering daarvan zoveel mogelijk te verankeren in hun kwaliteitscyclus. Ook wil het Rijk de gemeenten via toezicht van elkaar laten leren en inspireren. Wanneer nodig zal gericht actie worden ondernomen om ervoor te zorgen dat de gemeenten hun taken uitvoeren.

Argumenten en alternatieven

Het OAB is erop gericht om alle Nederlandse kinderen, ongeacht herkomst, optimaal te laten profiteren van het Nederlandse onderwijs. Voor- en vroegschoolse educatie is onderdeel van het onderwijsachterstandenbeleid. Het doel is om peuters met een risico op een (taal-) achterstand (mede) door hun herkomst, ook wel 'doelgroepkinderen' genoemd, beter voor te bereiden op de basisschool en er voor te zorgen dat kleuters zonder achterstand naar groep 3 kunnen. Kinderopvang en onderwijs bieden actief extra taal en ontwikkelingsondersteuning. Het Rijk geeft de scholen (via hun besturen) en de gemeenten daarvoor extra geld. De gemeente subsidieert onder meer de Voorschoolse Educatie in de kinderopvang. Peuters kunnen gedurende anderhalf jaar in totaal 960 uur deelnemen aan peuteropvang met extra aandacht voor taal. De vast te stellen subsidieverordening regelt deze subsidiering.

Versterking Helden beleid

Den Helder heeft per 1 januari 2019 haar OAB vernieuwd met de “subsidieregeling voorschoolse voorzieningen 2019”. In 2021/2022 is een evaluatie uitgevoerd. Hieruit blijkt dat we met deze subsidieregeling een goede weg ingeslagen zijn én dat doorontwikkeling nodig is om het bereik van alle doelgroepkinderen te vergroten en de kwaliteit van het aanbod te verbeteren. Hiervoor is een stevig fundament nodig bestaande uit beleid, goede samenwerkingsafspraken met het werkveld en een sluitende subsidieverordening. De evaluatie en ontwikkelplannen zijn vastgelegd in “Koersdocument Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026”. De samenwerkingspartners voor de uitvoering van OAB en VVE zijn de GGD jeugdgezondheidszorg en inspectie, kinderopvangorganisaties, onderwijs en de bibliotheek.

De volgende stappen zijn al gezet:

Convenant Voor- en Vroegschoolse Educatie Den Helder 2023: Per 15 juni 2023 is het convenant ondertekend door de samenwerkingspartners en de gemeente. Met dit convenant voldoet de gemeente aan de wettelijke taak resultaatafspraken te maken en regie te voeren. Bovenal vormt dit document een agenda om het kwaliteitsdialoog met elkaar te voeren en om in de uitvoering het bereik van peuters en de kwaliteit van het VVE-aanbod te optimaliseren. Het convenant geeft zo op meerdere manieren een nieuwe koers en verbinding aan het gehele VVE-beleid.

Hernieuwde doelgroepdefinitie: In het nieuwe convenant is een meervoudige doelgroepdefinitie opgenomen, die risicofactoren op taalachterstand meeweegt naast een daadwerkelijke taalachterstand en meerdere ontwikkelgebieden meeneemt. Resultaat is dat de risico-peuters beter in beeld zijn en dat het bereik groter is. Op deze wijze wordt er dus beter ingezet op preventie.

Inzet VVE-coördinatoren: Den Helder heeft samen met Schagen en Hollands Kroon in oktober 2022 twee VVE-coördinatoren aangenomen. De coördinatoren brengen samen met het werkveld de in de convenanten gemaakte afspraken tot leven zetten een monitor op. Daarnaast verkennen ze met het werkveld welke kwaliteitsverbeteringen te maken zijn en adviseren de beleidsadviseurs.

Peutermonitor: Om meer inzicht te krijgen in het daadwerkelijke bereik van de peuters is in 2021 de Peutermonitor ingekocht. De Peutermonitor is een tool voor gemeente, kinderopvang en GGD welke de peutergegevens van deze drie partijen anoniem koppelt. Wat levert dat op:

- De financiële/subsidie stroom is helder en duidelijk. Dit ontlast zowel de kinderopvang als de gemeente en professionaliseert de subsidiestroom.
- De tool geeft cijfers over bereik (hoeveel peuters nemen deel) en de gemiddelde urenafname. Dit levert belangrijke beleids- en stuurinformatie op.

Nieuwe subsidieverordening peuteropvang en voorschoolse educatie Den Helder 2024

Vanuit de GGD en kinderopvang en ook vanuit de cijfers van de peutermonitor blijkt dat enerzijds niet alle doelgroepeuters worden bereikt en ook dat lang niet alle geïndiceerde peuters de aanbevolen 16 uur per week afnemen. Ouders vinden het te duur om de volledige 16 uur af te nemen. De huidige subsidieregeling is hier deels debet aan. Veel gemeenten in het land subsidiëren de tweede 8 uur geheel. Deze zijn dan gratis voor kinderen met een VVE-indicatie. In de huidige subsidieregeling betalen ouders voor de gehele 16 uur een ouderbijdrage.

In de nieuwe subsidieverordening voert Den Helder het gratis 3^e en 4^e dagdeel in, de tweede 8 uur. Ook wordt de meervoudige doelgroepdefinitie ingevoerd, waardoor meer peuters bij de doelgroep behoren. Verder is de financiering van de PBM-er geïmplementeerd. Deze werd in 2022 en 2023 wel al gefinancierd volgens de richtlijnen van het Rijk, maar was niet opgenomen in een verordening. Daarnaast zijn een aantal punten herschreven of aangescherpt. Dit geeft Den Helder de kans om optimaal te voorzien in de behoefte aan extra taalondersteuning aan peuters die dat door omstandigheden nodig hebben.

Overgangsrecht

In de nieuwe subsidieverordening is in artikel 14 een overgangsrecht opgenomen. Dit artikel regelt dat de afhandeling van de boekjaren tot 2024 volgens de oude regeling verloopt, van waaruit de middelen ook zijn verleend. Verder regelt dit artikel dat de aanvragen voor 2024 later mogen worden ingediend in afwachting op het al dan niet vaststellen van de nieuwe verordening door de gemeenteraad.

Afwijking peildatum inzet pedagogisch coach/beleidsmedewerker; de PBM-er

Artikel 9 lid 3 stelt als peildatum voor vaststelling van de inzet van de PBM-er het aantal peuters met VVE-indicatie per 1 oktober. Dit is afwijkend met de landelijke richtlijn die stelt dat de peildatum van 1 januari moet worden aangehouden.

Reden om af te wijken is de werkbaarheid van de verordening. De aanbieders moeten per 15 oktober de aanvraag voor het jaar erna indienen, en hebben op dat moment nog niet in beeld hoeveel VVE-geïndiceerde peuters per 1 januari ingeschreven zullen zijn. Het hanteren van de peildatum 1 oktober geeft hen dus houvast, ook in contractering van de PBM-er voor dat jaar en is gebaseerd op een werkelijk cijfer, geen inschatting. Op dit moment is niet te voorzien of deze methode ook wordt geaccepteerd door de inspectie. Het komende jaar zal dit blijken en mocht deze bepaling niet goedgekeurd worden dan zal deze worden herzien.

Bestuurlijke vernieuwing

Het VVE-aanbod is een samenwerking tussen verschillende partners; gemeente, GGD, peuteropvang en onderwijs/samenwerkingsverband. Daarnaast is er een nauwe samenwerking met de bibliotheek. Het concept van de nieuwe subsidieverordening is nauwgezet met hen doorgenomen en aangevuld vanuit dit gesprek. Deze partners vertegenwoordigen ook de (mening van) inwoner.

Dit voorstel is niet referendabel zie Referendumverordening gemeente Den Helder 2012 artikel 2 Uitzonderingsbepalingen, lid k verordeningen.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Financiële consequenties

Het OAB budget is een specifieke uitkering (SPUK) en dient te worden besteed aan de groep kinderen met risico op taalachterstand, kwaliteits-bevorderende acties en op terugdringen van de risico's waardoor achterstand kan ontstaan. Dit budget is geoormerkt en voorzien van regels waaraan het mag worden besteed en moet jaarlijks worden verantwoord aan het Rijk. Het OAB-budget kent een looptijd van 4 jaar: 2019- 2022. Niet besteed geld mag door de jaren worden meegenomen tot en met 2022. Voor 2023 geldt dat de helft van het uitgekeerde bedrag van 2022 mag worden meegenomen. Overig niet besteed geld zal worden teruggevorderd door het Rijk. Dit geldt ook voor de periode 2023-2026.

Met de nieuwe landelijke weging van wie binnen de doelgroep risicopeuters valt (ingående 2019) ontvangt Den Helder ruim meer middelen dan de jaren daarvoor. Dat betekent dat er in Den Helder een grote groep peuters/kleuters is met extra ondersteuningsbehoefte in hun (taal-) ontwikkeling volgens de landelijke weging.

Op dit moment wordt de uitkering niet volledig benut. Debet hieraan is het te lage bereik en onvoldoende afname uren van de peuters. Met de meervoudige doelgroepdefinitie is de verwachting dat meer peuters worden toegeleid naar de opvang. In de nieuwe subsidieverordening wordt de ouderbijdrage voor de 2^e 8 uur van de 16 uur afgeschaft. Hiermee beogen we dat ouders hun peuters wel de gehele 16 uur naar de opvang laten gaan. Daarnaast worden initiatieven ondersteund die risico's op achterstand in het gezin tegengaan. Door deze stappen benutten we het hele budget en komt het budget werkelijk ten goede van de kinderen en hun ouders.

Uitvoering en planning

Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking. Ze is voor het eerst van toepassing op subsidies voor activiteiten die in het boekjaar 2024 worden uitgevoerd. In afwijking van artikel 5, lid 1, wordt de subsidieaanvraag voor activiteiten in het boekjaar 2024 ingediend vóór 1 november. In afwijking van artikel 6, lid 1, beslist het college op de subsidievraag voor activiteiten in het boekjaar 2024 vóór 15 december.

Communicatie

Partners zijn nauw betrokken bij het opstellen van de subsidieverordening. Bij vaststelling worden ze op de hoogte gebracht zodat ze de nieuwe verordening in kunnen bedden in hun systemen. Tevens zullen ouders door hen op de hoogte worden gebracht.

De verordening wordt gepubliceerd op Overheid.nl.

Er gaat een persbericht uit over de nieuwe regeling. Daarnaast worden andere communicatiebronnen gebruikt zoals het stadsnieuws en social media.

In 2024 zal een nieuwe folder worden ontwikkeld over de mogelijkheid deel te nemen aan de peuteropvang. Deze wordt vanuit de gemeente samen met een brief verstuurd naar ouders waarvan het kind 2 jaar wordt. Daarnaast wordt de folder door de GGD aan ouders uitgereikt.

Den Helder, 17 oktober 2023

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

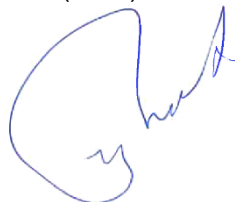
burgemeester

J.A. (Jan) de Boer MSc.

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

secretaris

M.J. (Marc) Pothast

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, rounded initial 'M' followed by a cursive 'J.' and a long horizontal stroke.

CONCEPT - Raadsbesluit

Raadsvergadering d.d.	
Besluit nummer	2023-042386
Onderwerp	Voorstel tot vaststellen van de Subsidieverordening peuteropvang en voorschoolse educatie Den Helder 2024

De raad van de gemeente Den Helder;

gelezen het raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders van Den Helder van 17 oktober 2023,

besluit:

1. de Subsidieverordening peuteropvang en voorschoolse educatie Den Helder 2024 vast te stellen;
2. de Subsidierегeling voorschoolse voorzieningen Den Helder 2019 in te trekken met als uitgangspunt het overgangsrecht zoals opgenomen in de Subsidieverordening peuteropvang en voorschoolse educatie Den Helder 2024 artikel 14.

Aldus besloten in de raadsvergadering van